

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljatve je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izreja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna šte. 1'50 Din. Članstvo „Pov. UJU—Ljubljana“ ima članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2'50 od petih vrst. Inerdatni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

„Tip učitelja partizana“.

(Prosti odlomki po članku tov. Milanovića iz Skoplja v beograjski „Narodni Prosveti“.)

»Bodoča učiteljska skupščina in kongres morajo iti malo stvari do dna in pregledati vse, kar je v nas samih nepravilnega. Ona mora ponovno povdariti interes naše celokupnosti nad interesi, ki jih zasledujejo pojedinci in stranke med nami, da pojde z novo solidarnostjo in novo očiščeno silo v boj proti korporalnim ideologijam in partizanstvu.«

Danilo Milanović, učitelj v Skoplju. „Narodna Prosveta“, št. 37 leta 1926.

Danes smo gotovo na istem mestu, kjer smo se nahajali prošlega leta 26. avgusta. V mnogem pogledu je še slabše.

Učitelstvo nima zaščite niti od politične uprave, niti od nadzornikov, niti od samovolje ministrov. Zakon o narodnih šolah se sistematično izigrava. Učiteljska stalnost postaja z vsakim dnem bolj mrtva beseda. Kjer se ni mogel učitelj preganjati po čl. 35. zakona o narodnih šolah, se ga je premestilo po čl. 71. čin. zak.; kjer se ga ni moglo premestiti po lastni prošnji se ga je premestilo po »službeni potrebi« in po želji drugih. Iskale so se forme, a učitelj je vedno izgubil...

Vse to izpričuje, da naše prosvetne in šolske razmere in zadeve še nima svoje lastne hrbenice, svoje lastne stalne linije in nam istočasno dokazuje, da organizirano učitelstvo še daleka ni faktor, ki bi lahko ustvarjal in tvoril isto.

Značilno je, da hoče učitelstvo zaradi teh razmer na skupščini izpremeniti svoja pravila in izvesti reformo svojega Udruženja, da ga s tem usposobi za uspešnejše delo.

Izvesti pa je treba najprej analizo sedanje učiteljske stanovske zavesti in videti, v koliko se lahko novo delo nasloni na njo. Do danes v učiteljskih vrstah ni bilo vse v redu, to se jasno vidi in čuti. Vprašanje je le, kako najti boljšo pot?

Učitelstvo danes nima dovoljne idejne in moralne kohezije, niti ne more govoriti otvorenosti o popolni stanovski solidarnosti. Ono vsebuje danes v svojem stanju nesporno jako energijo ali trenotno zlomljeno, razdvojeno in raztreseno zaradi političnega strankarstva: v učitelstvu leži nesporna velika moralna in intelektualna sila, toda oslabljena je, skaličena in zasenčena z drugimi podtaknjenimi interesi, ki ne konvergirajo niti z njegovimi stanovskimi bistvom niti z duhom in ciljem njegove organizacije; niti, če se še širše vyzame, z njegovo socialno-politično funkcijo v prošlosti in ne v bodočnosti.

LISTEK.

Organizacija mladine in delo učiteljstva pri isti.

(Iz letnega poročila Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani za 1924/25.)

Od pričetka šolskega leta 1924/25. ni profesor Fran Ferjan več opravljal tainštva pri oblastnem odboru Podmladka društva Rdečega križa zaradi preoblih uradnih poslov pri prosvetnem oddelku. Tainštvo je prevzel predsednik inspektor dr. Leopold Poljanec sam. Z dnem 31. decembra 1924 pa je tudi dr. Leopold Poljanec odložil predsedniške in tainiške posle, ker je odšel na svoje novo službeno mesto v Maribor. Začasno sta z dnem 1. januarja 1925 prevzela: predsedništvo oblastnega odbora inspektor srednjih šol Josip Wester in tainštvo višji šolski nadzornik v pok. Fran Gabršek, ker bi bilo poslovanje oblastnega odbora drugače prestalo.

Število šol, razredov in članov.

V šolskem letu 1924/25. je bilo pri Podmladku včlanjenih:

Učitelstvo je v celoti, v vseh svojih panogah padlo pod vpliv dnevne strankarske politične borbe in njegova delavnost se je razvijala vedno bolj v smer, ki ni vodila do stanovskega edinstva in solidarnosti in tudi ni izhajala iz temeljev skupnih stanovskih interesov.

Med učitelstvo se hoče vnašati novo prepričanje, da je politična stranka sigurneja od stanovskega stališča in stanovske zaščite in zato se več stavlja na partijsko kocko nego na stanovsko.

Ne more se niti točno ugotoviti, koliko zla je prineslo to naziranje v naše vrste. Pozitivno je samo to, da se je v učiteljskem stanju pojavila nova partizanska mentaliteta učiteljstva, ali če hočete še točneje izraženo: pojavil se je tip učitelja partizana.

In to je oni tip učitelja, ki se zaieda vsenovsod v stanovski organizem, ki za naša porubni strankarski kvas v vsako organizacijo in danega učiteljskega organizacije in ki pod drzno zvonjino narolami stanovske solidarnosti in oblihi interesov skriva in vnaša v poslednji zadevi učiteljskega organizma strankarski duh in z istim razdvajanje stanovskih vrst.

Zato niti jedna učiteljska zahteva in ne jedno učiteljsko pravo ni več sigurno in nima imperativnega značaja niti za učiteljske organe, ki so za to postavljeni, da ščitijo pravico in istino. Vse gre najprej čez partizansko rešeto in ono je prvi in poslednji sodnik.

Najlepši nameni in najočnejše poteze se ubijajo, lomijo in izgubljajo v osebnostih partizanske ideologije. Učitelj član organizacije deluje proti vnašanju partizanstva v strokovna vprašanja, v nadzorništvo itd., iz interesov do stanu in šole: učitelj partizan deluje za nameščanje partizanskih nadzornikov itd. iz interesov do stranke. Učiteljske skupščine izglasujejo resolucije v interesu učiteljstva: učiteljski partizanski klubi ih izpodbijajo v interesu stranke in proti interesu stanu.

Korporalska ideologija izpodreda znaten del učiteljstva in ga v praksi vodi proti idealnim interesom učiteljske celote in stanovskega edinstva, ustvarja strankarske fronte in vzgaja človeka ki se lovi...

Od tod izvira izvabljanje učiteljstva od stanovske skupnosti k partizanskemu separatizmu in mešetarstvu: od tod težnja, da se ga ne pusti ni za prst oddaljiti od te fronte: od tod dvočelnost, da se v teoriji protivi režimskemu nadzorstvu v

šoli, a v praksi se deluje pri nestanovskih silah, da se ga dobi: odtod izvira, da učitelstvo ni do kraja smelo in borbeno ker ni konsekvantno, ker obstoiati v njegov: stanovski pravi dva misli, dve želji od katerih ostaja učiteljska vedno v ozadiju: odtod, ker se največkrat govori o enem splošnem stanovskem prepričanju, ali se ve že v naprej da je do dela in izvedbe istega še daleč, daleč in se bo potratilo še mnogo energije preden se pride do cilja.

Če se na krene na novo pot, se lahko pridruži preokretu še mnogo svežih sil, ki še čuvajo svoje ideale in so še polne idealizma.

Le v tem znamenju bo oživel naše novo, veže stanovsko življenje in se izvrši naše stanovsko preoroenie.

Tudi iz Skoplja se že svita: partizanska stavba gori in iz sveta žari nova

JOSIP LAPAJNE:

K razpisom.

(Neobravnava referat za priliko seje širjega sosveta Pov. UJU — Ljubljana 10. januarja 1926.)

Pravo Danaidno delo se mi zdj razpravljati o temeljnih načelih ki se imajo po njih ravhati člani namestitnih in disciplinskih komisij.

Bilo je ob letu, ko smo si segli iz srca v srce in si usmerili nadaljino pot s papirnimi resolucijami s katerimi smo sledili sebe in svojo okolico v javnosti pa zasejali seme omalovaževanja.

Iz poročila o seji širjega sosveta v prvi številki „Učit. Tov.“ posnemam, da smo se načelno izjavili da organizacija ne imei opravka z nameščanjem ker to le razdvaja naše vrste. Organizacija naj le postavlja vrhovna načela in ih brani, da se v tem oziru izvajajo.

Odkočno smo obsodili vmešavanje političnih strank in posamihi lokalnih faktorjev v kompetenčne zadeve, z gnušom pa smo zavreli dosedanje prakso pritiskanja kljuk.

Končno smo se radi abnormalnih razmer zedinili k sklepu, naj se k namestitnim komisijam pritegnejo zaupniki, katerim smo podali nekaj smernic, ki naj bi ih upoštevali pri sestavljanju namestitnih predlogov.

Načelno smo osvojili predlog, naj se upošteva čl. 62. č. z. v naslednji razporedbi:

- a) naivšija službena doba.
- b) ob enakosti službenih let imei prednost oni z boljšo oceno in
- c) oženjeni s šoloobveznimi otroci.

K členu 61. č. z. pa naj se izposluje ob-

zaria pravega stanovskega edinstva, ki je edina zdrava baza resničnemu narodnemu in državnemu edinstvu! Učitelj partizan je poguba za šolo, stan, narod in državo: on je destruktiven element za edinstveno učiteljsko stanovsko življenje, ker goji proti stanovskemu edinstvu strankarsko politično stanovsko razdvajenost in separatizem, ki je huiši od narodnega separatizma, ker razjeda zdrave temelje stanu in s tem šole, ovira združitev vseh stanovskih sil za noglobitev in povzdigo stroke ter s tem izpodieda zdrave temelje za povzdigo naroda, kot temelja države.

Prvi nogoi zdrave učiteljske celokupnosti in bodočnosti ie, da se vpliv učitelja partizana v stanovskih vrstah popolnoma onemogoči.

Učiteljski stan ne bo nikdar svoboden, če se ne otrese vpliva učiteljev partizanov!

ljubljena odredba, da se nčna mesta od-

Da bi ne bilo navala na člane namestitnih komisij, smo se zedinili, naj se prizadeti obračajo do njih le potom predsednikov okrajnih učiteljskih društev, če imajo izredne razmere, ki naj bi se izjemoma upoštevale.

Do sem je vse v redu. Žalibog, pa moram konstatirati, da ie bila praksa povsem drugačna, pljus v obraz organizacijskim organom.

Predvsem moram konstatirati dejstvo, da smo se že dolga leta borili za to da imei učitelstvo v vseh korporacijah zastopnike, ki ih samo voli.

No, ker so bili vpoklicani v sedanje komisije naši člani smo se brez ugovora zadovoljili, čim pa bi sedeli na teh mestih tovariši, ki niso včlanjeni v UJU, bi nastalo krika in vika, da bi nanosled sami verjeli, da se nam godi krivica.

Dražinske doklade sortirajo učitelstvo v veleumestne mestne trške in vaške skupine, tako, da smo kmečki učitelji hočeš, nočeš morali prikrašani na dohodkih, kot podeželska masa pa smo uvrstili v svoj program večje zahteve.

Kdor ie služboval kdai na deželi, ve, da imaš v mestih za vsak denar vsega v izobilju dočim moraš na deželi za drag denar prosičiti po hišah ali na naposled oditi v mesto, da nakupiš od žensk iz tvoigra okolšja česar doma nisi utegnili dobiti. Poleg tega pridejo daljna nota, vožnje, zdravniki, seie skupščine, kar

Učiteljski tečaj za ročna dela

Oblastni odbor ie priredil učiteljski tečaj za ročna dela Podmladka društva Rdečega križa na tehniški srednji šoli v Ljubljani.

Tečaj ie trajal od 6. julia do 8. avgusta 1925.

Delil se ie v tri oddelke: 1. za kartonažo s knjigoveštvom; 2. za mizarstvo v zvezi s strugarstvom in rezbarstvom; 3. za pletarstvo.

Kakor kaže priloženi seznam, ie bilo vpisanih:

1. v oddelku za kartonažo s knjigoveštvom 15 udeležencev(ic):

2. v oddelku za mizarstvo v zvezi s strugarstvom in rezbarstvom 11 udeležencev(ic):

3. v oddelku za pletarstvo 13 udeležencev(ic): skupaj 39 udeležencev(ic), od katerih ih ie ostalo koncem tečaja 38.

Tečaj ie otvoril dne 6. julia 1925 ob 8. uri dopoldne oblastni predsednik Josip Wester ob navzočnosti oblastnega tainika Frana Gabrška, profesorjev in udeležencev(ic). Nato so se razdelili udeleženci po oddelkih in so se im odkazali prostori, oziroma delavnice.

Tečaj ie zelo vestno in spretno vodil Alojzij Novak, ravnatelj II. deške meščanske šole v Ljubhani

Poučevali so:

1. modeliranje, kartonažo izrezovanje in lepljenje papirja, strugarstvo in rezbarstvo: Alojzij Novak;

2. knjigoveštvo: Janko Blagajne, osnovnošolski učitelj v Ljubljani, izdrušan za rokotvorni pouk;

3. mizarstvo: Josip Mercina, strokovni učitelj na tehniški srednji šoli v Ljubljani;

4. pletarstvo: Josip Baran, strokovni učitelj in vodja pletarskega oddelka tehniške srednje šole v Ljubhani

V vseh treh oddelkih se ie poučevalo od 8.—12. in od 14.—18. ure in sicer od 8.—12. in od 14.—16 vsak dan praktični pouk v delavnicah, na to pa od 16. do 18. pouk v modeliranju, izrezovanju in lepljenju papirja izmenično s praktičnimi navodili, kako se slika v les in tkanine ter vžiga v les. Vsak petek od 16. do 18. so imeli mizarji strokovno risanje, drugi pa predavanje o vrboveih.

Del udeležencev, ki so bili pri mizarstvu, ie imel vsak dan od 14.—16. praktični pouk o strugarstvu in mizarstvu udeležence kartonaže pa so se učile vsak dan dve uri od 14.—16. pletar-